

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний деньник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милоти і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“ — 3 Русланових польмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 го і.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцеві
в Агенції Соколовського в паза
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лиш: а
попередню засторогу.

Реклямації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісл-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесеня по 30 сот. від стрічки

Рішаючий зворот.

(Δ) Два місяці вже проволікає ся ав-
стрійсько-сербський спір о неоправдані забаги
сербського правительства що до пристана над
Адриєю і о порушене міжнародного права
супроти консульських представників Австро-
Угорщина і ся проволіка довела не тільки до
незвичайного роздратованя і напруженя в по-
літичних і суспільних кругах, але викликала
велике пригноблене і пересилене на господар-
ським і фінансовим полі. Миротлюбивість і тер-
пеливість нашого Монарха і одвічальних кер-
манів державних змагала до мирної розв'язки
сего пересиленя, котре так нагадує пере-
силене з перед трох років в часі прилуки Бо-
сни й Герцоговини, однак ошоломлена побід-
ним походом Сербія не покидає свого бун-
дючного і визиваючого становища в якихсь
сподіванках на посторонню поміч російську. Чи
не заведе ся она в своїх надіях на таку по-
міч, виявить ся в найближшій будучині, однак
сі надії додають їй заохоти до дальшого ви-
зиваня нашої монархії.

Як небудь міродатні чинники нашої мо-
нархії змагають всіма способами до удержаня
європейського мира, однак вже з найвисшого
місця було се торжественно зазначене, що
монархія не може піддержувати мира „за вся-
ку ціну“, не може дозволити на се, щоби на-
рушувано єї повагу, становище й достоїнство,
але й загрожувано єї господарським інтересам.
Коли таке рішуче зазначене становища нашої
монархії не доведе сербського правительства до
отямленя, то може оно виставити край на
вельми сумні наслідки. Мимо всієї терпеливо-
сті і миротлюбивости міродатні чинники мо-
нархії приготвлені на се, щоби в дальшій
опорі Сербії поперти свої домаганя силою і на

такий рішучий зворот приготвлена Австро-
Угорщина вповні. А таким метеном для бун-
дючної Сербії є покликане на становище ше-
фа генерального штабу генер. инспектора ар-
мії Коврада фон Гецендорфа, найвизначнішого сучасного представника во-
єнної штуки, а на становище міністра війни
генерала Олександра Кробратина, котрого імя
загально звісне у військових кругах і не раз
уже впливало в случаях обсади сего важного
становища. Наколи Сербія в останній хвилі не
отямить ся, а потайні єї прихителі не перестануть
кертичної роботи і підохочуваня до дальшого
опору і визиваня, тоді одвічальність за рішаючий
зворот прийме бундючне сербське правитель-
ство і его опікуни. можна отже в найближших
днях сподівати ся, що до повної утоми доведе-
не пригноблене і роздратоване в політичних і
суспільних кругах буде покінчене, а пересилене
австрійсько-сербське буде доведене до безглядного
рішеня.

Патриотичне одушевлене населеня нашої монархії.

(X) Мобілізаційні предлоги
недавно внесені обоими правительствами в
держ. раді і в угорській соймій стануть в сих
днях законами і можна з певним вдоволенем
зазначити, що загал населеня прийняв сі по-
важні постанови яко щось зовсім про се-
бе зрозумілого. В найширших вер-
ствах населеня почуте певної рішучости так
тісно вяже ся з проявами горячого патриоти-
зму, що населеня готово державі дати в рі-
шучій хвилі все, чого она буде потребувати.

Розумне умірковане в злуді ів сталою політи-
кою гр. Берхтольда зуміло розбудити в на-
селеню довіре до себе самого і се можна
вважати найліпшим успіхом політики міні-
стерства заграничних справ.

Знаменною і відродною проявою є чис-
ленні маніфестації при різних нагодах, в те-
атрах, на вічах і т. п. виявля патриотичного
одушевленя для нашого сідоголового монарха,
для наслідника престоло і всієї Династії, а тим
висловлює населене своє зрозумінє для суча-
сних військових і політичних справ і свою го-
товість пособляти всім дотичним змаганям.
Се не є хвилеві случайні пориви, котрі і у
нас проявляють ся на вічах, з заявами гото-
вости згуртувати ся довкола монарха і Габе-
бурскої династії — се вираз розважної рішучо-
сти, се зрозумінє і почуванє австрійської
державної ідеї, котра тепер починає бити мо-
гутим живчиком серед населеня всієї монархії,
серед усіх поселених в ній народів, се є
домаганє, щоби одвічальні чинники державні
залишили всяку податливість і довготерпели-
вість і поступили так рішучо як балканські
держави в визвольнім рухом. Давно вже не
можна було помічувати в населеню різних
країв монархії такої згідности в змаганях з
міродатними чинниками державними і тому
треба сєй загальній настрій населеня належ-
но оціняти і старанно плекати.

Особливож треба обминати всего, щоби
в населеню не витворив ся погляд, що заяв-
лювана супроти Сербії довготерпеливість на-
шої монархії є наслідком слабости або добро-
душности. В розумних кругах все ще мають
віру в можливість мирної розв'язки спору між
нашою монархією а Сербією, доси всі ще ма-
ють переконанє, що тільки важні річеві при-
чини здержують нашу монархію від рішучого

виступленя проти Сербії з усею силою. Колиб
се певне довіре щезло, тоді все те напру-
женє і роздратованє викликане бундючною
поставою Сербії було би уступчивістю, котра
наносила би великої шкоди державі.

Серед населеня ще відчувують розчаро-
ваня з часів прилуки Босни й Герцоговини
живіше, як би можна думати. Як раз тепер,
коли в борбі союзних балканських держав з
Туреччиною виявило ся внутрішнє знесилене
єї маріть для звичайних людей, відчуває на-
селене монархії тим живіше сє слабу полі-
тику ведену в часі недуги гр. Еренталя, що
забрала монархії численні мільони і Новоба-
зарський санджак. Ця монархія наша стоїть
далеко позаду того, де она перед тим була,
а тимчасом загорнули се інші, що перед чо-
тирма роками могло причасти нашої мо-
нархії.

Тепер же коли визиваюче і бундючне
становище Сербії нечуваним способом доску-
лює нашої монархії від многих тяжнів і не-
покоїть населене монархії в господарськ
напрямі, всяка уступчивість заподіяла би вели-
ку шкоду і підорвала одушевленє населеня,
рівнала би ся знеохоті і недовірю у власні
сили. Тимто в інтересі держави і Династії
треба високо цінити і старанно плекати тепе-
рішнє одушевленє, яке проявляє ся посеред
широких верств народних, посеред усіх народ-
ностей монархії для скріпленя віри в свої си-
ли і не занедбувати сєї нагоди для піддер-
жки сего настрою.

Се одушевленє, сєй патриотичний настрій
проявляє ся з живловою силою також серед
українсько-русского населеня, як се можна бу-
ло помічувати на кількох уже вічах і тому
вважаємо нашим деньникарським обовязком
звернути на се бачність тих чинників, у ко-
трих руках спочиває рішенє в таких важних

Біля воріт недолі.

Воєнний кореспондент „Руских Ведомо-
стей“, Чуж бінін, подає в листі з Софії ось
яку чорну картину з теперішньої війни.

„День і віч приходять поїзди з рани-
ми. Тай не самі вже триумфальні вигуки то-
варшять побідному походу Болгар, йдуть
за ними стони і слези. Тепер, коли всі на
власні очи побачили покалічені й окервавлені
тіла недавно тому здорових і сильних людей,
стала гаснути святочна ілюмінація.

Був ясний ранок, коли я йшов з сумо-
витою і тривожною товпою через огорог ка-
детської школи. Прямішено там шпиталь, до
котрого особною вукопшляховою зелізницею
довозять раниених.

Ліниво перекидуючись іводі короткими
реченнями, майже мовчки, йшли люди. Одна
тільки старенька жінка звертала на себе за-
гальну увагу. Перебігала від гуртка до гуртка,
питала про щось зворушеним голосом і роби-
ла якісь дивні рухи мов п'яна.

Показую на неї сусідови.

— Сива шукає — відповів мені. Серце
стиснуло ся в мені.

— Біля воріт недолі! — майнуло мені
по голові.

Увійшли ми на подвіря школи-лічницї.
Всіх обгорнув нервовий поспіх, всі кинули ся
до маленького зелізничого двірця, звідки єї-
рою стяжкою тягнули раниєні жовніри.

— Легко раниєні!

Йдуть, куляючи, з руками на тембляках,
з обвязаними головами. Всміхають ся щасли-
ві, що остали ся при житю, що вертають до-
мів. Пережили щось дуже страшного, важко-
го — воскресають. Так говорять їм лица, ра-

дісні усміхи, а окружають їх, тиснуть ся до
вих жінки, старці, молодіж, питають ся, роз-
відують ся.

— З якого полку?

— З шестого й першого.

— А 37. не було з вами?

— Ні, сєй був на право від нас — Бог
знає де!

— А тебе де ранило?

— В груди гранатом. До кости вирвало
мясо. Ухо також.

Що йно тепер побачив я, що половина
уха жовніра була відірвана і що остав ся з
нього тільки кусник посянілого мяса. Той
мертвий кусняк біля молодого, всміхненого
лица виглядав страшно.

— В нас офіцера в револьвер влучило,
цілий рознесло, а єму самому тільки трохи
плечі подрапало. Остав ся в рядах.

— Люди кохані! — відбігла тимчасом
старенька жінка — Чи не бачили ви мого
сина?

— Як му було на імя?

— Хрісто звав ся, Хрісто! Одинок то
мій, сторожом був, дїтий трое дрібних о-
ставив...

— А в котрім полку?

— Не знаю кохані, „брашнарь“ був.

— Но а ми „тухляри“! — відповідають
жовніри показуючи на червої смуги на
шапках.

— Що то значить — питаю одного —
„брашнарь“ і „тухляр“?

„Брашнарь“ (від брашно — борошно) то-
му бо смужка на шапці біла, як мукою поса-
пана, а „тухляр“ від випуски червоної мов
цегла. З глупоти таке придумали. — А ти
„руснак“?

— Так

— Одного „руснака“ забили в нас. Ді
стали ся ми в два огні. Як косою стинало.

— А Турків?

— Також. Пізати по крови на шапках.

Нараз крики і сьміх; оглядаємо ся, мо-
лода жінка і кількоро дїтий обіймають і сти-
скають жовніра з рукою на тембляку. Жінка
питаєт ся:

— Здоров єсь, Ганінь?

— Здоров, „само река“.

Але жінка бачить, що ліва рука висить
єму безсильно, хвильє голову на рамя мужа і
від плачу трясеть ся. Жовнір мовчить, не по-
тішає і єму також слюзи пливають струями по
обгорілим лицю.

Йдуть до шпитала.

Тісно оден коло другого стоять тапчани,
але їх мало, тож поміж ними на землі ле-
жать „сламники“ (сіняки). Сестри милосер-
дя нарікають на брак матеріялів лічничих —
на воєннім тереві нема навіть бандажів. Бо-
гато раниених неосмотрено, кинула ся гангри-
на, треба відіймати руки, ноги. Стони, скарги,
кряк, рани... В голові робить ся темно. Йду
дальше там, де лежать вже осмотрені. Ди-
вають ся на мене і всміхають ся невеличкий
жовнірик з білявим вуськом.

— Де тебе ранили?

— В ногу. Вже не болить. Турецкі кулі
легко беруть. Кости не ломлять, мавзерівські,
легкі..

— Щож добре тепер?

— Богу дякувати. Гірше було, як ночу-
вали ми в багні. То гірше, чим рана. Прий-
шли ми до села, аж ту кажуть завертати і
обходити неприятеля і там сховати ся. Обій-
шли ми — багно. Зимно, бо то ніч була.

Якже ту положити ся? А треба. Положив я
ся на бік — по плечі у воді. Як довго ми
лежали — не знаю — зачав я дримати. Аж
нараз, як через сон чую, що наш підпору-
чник кричить і тручає мене:

— Вставай, бо змерзнеш!

Ледви мене піднесли. Страшенна ніч бу-
ла, страшенна. А тепер, Богу дякувати, добре.
Зле тільки, що Турки з нами. І по що тих
бісурманів кладуть разом з нами?

Слухаю і мимохіть гляджу в кут, де на
„сламнику“ лежить Турок.

— Вмер — каже жовнір — і ніхто не
хоче вивести, а треба — вже чути єго.

В другій салі жовнір вмирає. Коло него
сестри милосердя. На силу каже:

— А кулю віддайте жінці: „На спомин
визвольної війни“.

Слюзи пливають єму з очий — сестри
плачуть також.

Але я вже не годен довше витримати.
Та любов і ненависть, геройство і звірство
змішали ся так з собою, що зворушеня ста-
ють понад силу.

Знова переходжу подвіре, по котрім все
ще волочуть ся раниєні жовніри і бігає ста-
ренька жінка, шукаючи свого Хріста...

Добротливо світить ясне сонце, як зо-
лотом мерехтять на листю, іскриться ся на па-
вутиню, а в серцю росте жаль і біль розса-
джує груди; здаєть ся, що се якась потвора
розвинула зловіщі крила над нещасливою
країною — і гасне в ній радість, виростають
теріня і болі — всьо хоче, она загорнути
в свої захланні кіхті.

справах. Почування широкіх верств народних, настрої народної душі в таких важких часах не повинні остуджувати непереможливу і непереможливу. Бачність всего населення звернена тепер на піднесені почування наслідника престола, архіви. Франца Фердинанда, котрому Монарх повірив провід у військових справах і все населення монархії без різниці народности покладає повну надію, що йому поведе ся в монархії піддержати повне жите і розвинути всі житеві сили для слави Династії і добра всіх народів монархії.

Монархічний дух і настрої населення нашої держави є і буде все кріпким і могутим заборолом Габсбурскої Династії і австрійської державної ідеї а відновлений тридержавний союз буде запорукою незаймавості і ненарушимості нашої монархії і дасть їй в потребі поміч супроти всяких ворогів і супостатів.

Лист Лемка з Америки о своїй католицькій вірі.

Недавно хвалив ся якийсь дописувач в газетці „Лемко“, що на Лемківщині не було, нема й не буде Лемка-католика.

На сю заяву, як і на отверте пропаговане російської схизми, розколу церковного, ніхто не відповів, ба навіть невідомо дотепер нікому, щоби котрий священик-русифілі на Лемківщині публично де напаятував сю тяжку обиду, нанесену католицькому населенню Лемківщини, або щоби бодай котрий з них старав ся своїм вірним, котрим того „Лемка“ записав, лож тої заяви розкрити, а правду розяснити.

Хвалили ся зправді декотрі, що вислали до редакції „Лемка“ „ноту“, щоби так отверто за схизмою не агітував, але хйба на тім (кивано пальцем в чоботі) і покінчило ся. Бо „Лемко“ тоту ноту, як видко, вкинув до коша і дальше безлично ганьбить наших єпископів, що они підривають в народі основи віри „русско-православної“, а священики-русифілі дальше зі спокійною (?) совістю розповсюджують „Лемка“ й ему подібні часописи між своєю паствою.

І зправді подивляти той спокій совісті у русифіліських католицьких священиків! З одної сторони заявляють ся они католиками, а з другої сторони ширять спокійно та завзято і пристрасно межі вірними таку отрую. Та треба знати, що по лемківських селах читають не лише „Лемка“, „Голось народа“, але й буковинські схизматичні видавництва та часописи як „Віра і церковь“ „Русская правда“ і пр. Приміром до Баниці і до Чертежного преходять сі послідні часописи до кільканайцятьох господарів, котрі самі дивують ся, звідки ті редакції їх знають. Тай Америка доставляє тут чимало своїх брошур і часописів для оглядування нашої греко-католицької Церкви, а захвалюваня „русско-православної“ віри, і так пропаганда за схизмою веде ся енергично, а реакція католицького духовенства ніяка, або майже ніяка!

Та ось відзивають ся голоси самих селян-Лемків, і то аж з Америки. Для красшого зрозуміння листу додаю слідуєче пояснене:

З Ростки великої, пов. Н. Санч, виїхав до Америки парубчак Андрій Репела. Там мав він уже свого вуйка Гавриїла Данчака, котрий его запомагав в тяжких початках. Та вскорідесь запізнав ся він з російськими агітаторами, ба навіть на диво всім висвятив его російсько-схизматичний єпископ Плятон на священика в цілі агітації межі своїми країнами. По висвяченю однак якось згордів (певно з запущеної бороди!), бо наук немає він ніяких.

І як раз той его вуйко Гавриїл Данчак пише о тім до своєї родини:

„Доки Андрій потребував вуйківської помочи в грошах, доки був Русинюм, доти ми добре жили. Але як лем, ні сіло ні ввало, став московським попом, то сми зо собом зорвали. Він від разу став зарозумілим московським калакуном, зачав писати з московська, московськов блекотанинов, і висьмівав ся з мене і з моєї віри, доганяв мені за папу, за Рим, за козаків, за козацькі табори і проче таке. Забув, що ми діти одной матери і крові, одной віри, одного хрещенія, і лем раз умирати будем, і то хоч коли смерть може напасти на нас.

„Я тому писанію стерпіти не міг і до Андрея обернув ем ся плечима, і не стою о

его ласку ані о гнів. За то до себе не пишем ніяк, бо хоть би він і написав, то листу ані не читам, бо лем сама московська блекота, і ем не відписую ніяк. Нія й Андрійко буде певний, що мяна своє копито не вигне, бо я хочу жити і умирати в тій вірі і бесіді, яким виціцяз з матерних грудий, бо в тій вірі жили і хвалили Господа Бога мої Родичі і прадіди, і таким бути хочу також і я. А Андрійко і его московська віра мене тільки обходять як медведя звідди. От циган, крутар!“ і т. д.

І таких утверджених в католицькій вірі і в руській патріотизмі єсть між Лемками багато, але щож, коли їх попросту знасильють всілякі пропагатори і кольпортери російського цареслава і церковного розколу під плащиком шумної фрази: „русско-православної віри“.

Дай Боже, щоби в наше „люте время“ на перекир певним сподіваням тих всяких безсовістних агентів, як найбільше число греко-католиків було готове, як той Лемко з Америки, не лише жити, але й умирати в єдиноспасительній Церкві католицькій, та в вірности своїй народній бесіді!

„О. в. к.“

Огляд часописий.

(Балканська війна, російське славянолюбство а нагілка на українство).

Росія вважає себе, як відомо опікуною Балканських Славян, хоч н. пр. Болгари дуже радіб бути самостійним і обійти ся без російського опікунства. Так само заливає ся Росія до австрійських Славян і рада би і тут всюди виступати опікуною а все те з приводу мнимого славянолюбства. Тимчасом у себе гнобять Поляків, а ще більше Українців, котрим прямо і дахати не дає. Ось як кмітська „Рада“ висловлює ся про се російське славянолюбство і україножерство:

„В Росії тут, в огнищах славянолюбства старої і нової марки, відразу розжеврилі ся традиційні славянофільські почуття, розвернувся панславянський прапор... Старенький і залатаний сей прапор, — бо часи самобудовничі в Болгарії его трохи пощували, — але ще годячий. Як і перед давню турецькою війною, держально прапора опинило ся в руках „внутрішніх Турків“ — націоналістів; „Новое Время“ відразу взяло ся до зброї, щодня показує кулаки Німцям, кличе Росію до активної підмоги Славянам, — накликаючи тим на себе невдоволення начальства, бо урядовій Росії зовсім не охота ввязнути в балканський плутанині: тут у себе в дома клопоту повна голова... Прогресивне громадянство на сей раз стало досить близько до становища правительства, бо теж боїть ся, щоби войовничая агітація націоналістів не відвернула увагу широких громадських верств від справ внутрішнього ладу... чи безладя.

„Проте, з почуття до Славян висловлює ся гучно, збирають гроші на підмогу, улаштовують ся урочисті славянські концерти, засідання, банкети, гучать славянські гімни, навіть на останку поступова преса почала висловляти ся за більш активні виступи російської дипломатії при обміркованню балканської проблеми...“

„А щоби уже вичерпати всю програму російського славянолюбства до кінця, „внутрішні турки“ не забули, поруч в співанем славянських пісень та гімнів, відкрити похід проти „внутрішніх славян“, — Українців...“

„Національно-культурне відроджене славянських народів — річ дуже добра, коли оно йде проти Турків, Угрів або Німців, — але в межах великої славянської держави ніяких славянських культур не повинно бути, а тільки пануюча, штампована — великоруска...“

„І от, завзяті славянолюбці ведуть пропаганду запеклої ворожнечі проти українства; українська книжка виганяє ся з вільного ужитку; громадські інституції одна за другою нищать ся; з читачами української часописи обходять ся як з ворогами держави; робітників української літератури обезпають гідкими наклепами і підозріннями, а нарешті осе ми діждали ся і розбещацьких нападів на будинки українських інституцій. Словом, все як слід бути в культурному, конституційному славянському царстві.“

„Кілька місяців тому, одець російський публіцист, що вкрив своє імя за ініціалами В. М., виступивши в оборону українства проти нападів Струве, доводив, що великоруській інтелігенції нема ніякої рації ворогувати і бороти ся з українською, бо обидві можуть в повній згоді провадити свою культурну роботу. І Великорусам, і Українцям д. В. М. радив держати ся принципу, висловленого устами козацького отамана в народній думі про загибіль запорожської Січі:

— Позволь, батьку-отамане,
Нам на башти стати,
Москаль стане лагерями,
А ми — курінями;
Москаль стане з палашами,
А ми — з кулаками:
Нехай буде наше слово
Поміж козаками!
— Не позволю, милі братя,
Вам на башти стати:
Однакове християнство —
Грішно вигубляти...“

„Розуміть ся, славне і сьвяте було отаманське слово. Отже шановний оборонець, здає ся, не завважив, що становища обох таборів і тоді були, та і досі — нерівні.“

„Українці зправді послухали отаманської ради, але і самі і до сьогодні ждуть, щоби на них з великоруского табору поглянули, як на „однакове християнство“. На жаль, коли і знаходять ся там люди широких і справедливих поглядів на українські національні потреби, то голос їх не має переваги, і культурний зріст нашого народу не перестав гальмувати ся впливом великоруского, більш або менш войовничого націоналізму. Вся історія українського руху, як відомо, складає ся з переходів від одного періоду утисків до другого. І тепер, переживаючи сьвіжі болючі вражівня від тої ворожнечі, яку до нас виявляє офіційальний і неофіційальний російський націоналізм, мимоволі ми пригадуємо собі давні історичні часи, про які друга дума співає:

...А у той час страх великий людям завдавали, —
Усіх людей до єдности на віру наворачтали...
Заплакали старі люди і малі діти:
„Горе, горе нам на сьвіті, що нігде прожити!“

П. Смуток.

З державної ради.

На вчерашнім засіданню палати послів промови п. др-а К. Левицького промовляли ще зв'язки меншости пп. Фресль, Ферд. Зайдль, Вінярські і Каліна, після чого розправу замкнуто і вибрано головним бесідником „за“ п. Бренчіча. Головного бесідника „проти“ не вибрано. По промові п. Бренчіча наради перервано, а по кількох запитах до предсідника замкнуто засідане. Слідуєче в четвер.

Програма праць палати послів. На вчерашній конференції предсідників клубів, що відбула ся в присутности предсідника кабінета гр. Штіргка, ухвалено, що по полагоді звіту військової комісії в справі додатку на удержане і контингенту новобранців, віде на порядок нарад палати звіт військової комісії про доставу коній і підвод, звіт правничої комісії про воєнні повинности і звіт бюджетової комісії в справі бюджетової провізорії. Тому що звіту правильникової комісії в справі остаточної реформи правильника палати не можна буде, здає ся, полагодити перед Різдявними сьвятами, проте буде поставлений внесок ініціативи в справі дальшої провізорії правильника. Предметом нарад була також справа службової прагматки урядників і малого плану фінансового. Розправи не покінчено, бо доси нема виготовлених звітів в комісії.

Вкінці висказала конференція бажане, щоби під наради взяти ще всілякі інші справи, як н. пр. закон про стоваришеня, резолюції ветеринарної комісії і справу податку від самоїзів.

Слідуєче засідане палати рішено відбути в четвер. Нинішній день оставлено для нарад комісій.

Останнє засідане палати перед сьвятами відбуде ся 20. с. м.

На засіданню конвенту сеніорів п. Герман домагав ся, щоби справу остаточного правильника палати взяти як найскорше під наради.

П. Василько спротивив ся сему і заявив, що Русини будуть поборовати новий правильник всякими способами.

Словініці і чеські радикали не вислали зовсім заступників на конвент. Чеські радикали наміряють, як зачувати, вести обструкцію проти закона про воєнні повинности.

Військова комісія радила вчера над законом в справі достави коній і підвод. Підчас розправи промовляв міністер кравової оборони ген. Георгі і вивенив, що піднесені підчас розправи бажаня будуть по змові узгляднені в виконних розпорядках. Комісія прийняла закон з трема стилістичними змінами. Референдум до палати вибрано п. Галера.

В правничій комісії підчас дальшої розправи над військовими законами промовляв пос. Курілович і ствердив іменем „російсько народного“ сторонництва, що се сторонництво серед найтяжших обставин сповнить (!!) свій обовязок зглядом держави (котрої?) і династії вірно і чесно, мимом підозрін (?) Поляків і Українців, наче би оно було нельоальне.

П. Лісевич признав вправді добрі сторони закона, тому, що означає кодифікацію коначного права і містить засаду виплати відшкодованя за військові повинности, але зазначив, що закон сей має також основні хйби.

П. Бар. Фукс вніс резолюцію з візванем правительства, щоби порозуміло ся з угорським правительством, після чого предложило до закона новело, яка узгляднювала би підписані підчас розправи бажаня.

П. Реннер поставив внесок, щоби комісії предложено текст військових законів, внесених в угорським соїмі.

В голосованню відкинуто внесок п. Лібермана, щоби над цілим законом перейти до днешньої черги і предложити начерк нового закона, а в поімєнім голосованню 13 гол. проти 8 ухвалено перейти до подрібної розправи. Внесок Реннера відкинуто.

На вчерашнім засіданню **бюджетової комісії** по довшій формальній розправі прийнято внесок, щоби над бюджетовою провізорією відбути від разу головну і подрібну розправу. Опісля промовляв п. Дулібіч. Его промова, виголошена переважно по хорватски вповнила ціле засідане.

Уряднича комісія прийняла поправки, зроблені палатою вельмож в службовій прагматикі і згодила ся, щоби службова прагматика вийшла в жите в першій дні місяця по єї оголошеню. Міністер внутрішніх справ бар. Гайнольд заявив, що правительство сподіє ся, що прагматика відеє як найскорше в жите, але мусить обставати прѣ іunctim межі нею а фінансовим питанем.

Війна на Балкані.

Заострене австрійсько-сербської крїви.

„N. W. Tagblatt“ доносить: В міністерстві заграничних справ відбула ся в понеділок пізнім вечером міністерияльна рада, в якій взяли участь крім гр. Берхтольда, предсідник міністрів гр. Штіргк, спільний міністер скарбу др. Білєнський і австрійський міністер скарбу Залєський. Конференція тревала до пізньої ночі. Австрійсько-сербська задирика прибрала знова острійську форму, бо в Сербії не хотять чути про ніякі уступки. З тої причини множать ся знова чутки, що вже в найближших днях можуть бути підняті воєнні діїства. З заострєнем положеня має бути в злуді видане нової позички.

„Pesti Hirlap“ оголошує інформації, що мають походити від дипломатичної личности, після яких рішене в австро-сербській задири наступити вже в найближших днях. Австрия робить вже останні дипломатичні і військові кроки. Монархія порішила підняти в найближших днях акцію, яка може довести до знищеня независимости Сербії і до здергнізованя сербської династії.

Льондонський ліберальний дневник Westminster-gazette, який удержує зносини з теперішнім кабінетом, доносить, що Сербія уступить перед домаганями Австро Угорщини лише під натиском сили.

Рівночасно з заострєнем австро-сербських відносин стала ся у Відні дуже важна подія. Уже передвчєра вечером розійшли ся у Відні чутки, що міністер війни Авфенберг вру-

чив цісареві на полудневім послуханю своєю димісією і що його місце займе шеф секції в міністерстві війни ген. Кробатин, а також, що уступає шеф генерального штабу Шемуа, а його наслідником зстане ген. Конрад ф. Гецендорф, який перед двома роками уступив із свого становища ізза непорозуміння з тодішнім міністром заграничних справ гр. Еренталем в справі уоруження проти Італії. Чутки ці потверджують ся.

В розмові з дневниками, ген. Авфенберґ признає, що вручив цісареві свою димісією, а на питанє про причину сего рішеня відповів: „Пре се мені говорити не вільно“. Одні кажуть, що між мін. Авфенберґом і інспектором армії Гецендорфом вже й передше естувало річеве непорозуміння. Інші додають, що Авфенберґ поробив роками уступив із свого становища ізза непорозуміння з тодішнім міністром заграничних справ гр. Еренталем в справі уоруження проти Італії. Чутки ці потверджують ся.

Уступлене ген. Шемуа із становища шефа генерального штабу, а покликане на його місце бар. Конрада ф. Гецендорфа дневники обоснують обставиною, що очевидно порішено остро і рішучо виступити проти Сербії. Гецендорф вже в часі овладі Боснією висловлював пересвідченє, що лише оружье виступлене проти Сербії може забезпечити Австрії на довгий час мир з тої сторони.

„Neue Freie Presse“, яка в часі цілого теперішнього пересилєня займає вельми мироє становище і майже виключає небезпечку війни, вєвняє вправді, що обняте становища шефа генер. штабу бар. Конрадом ф. Гецендорфом не означає заострення положеня з Сербією, але признає, що є симптоматичною і значучою проявою.

Цісар прийняв димісією міністра війни ген. Авфенберґа і шефа генерального штабу Шемуа.

Вістка про димісію міністра війни ген. Авфенберґа і шефа генерального штабу ген. Шемуа, а ще більше відомість про нового шефа генерального штабу і нового міністра війни, викликала величезне вражєнє в палаті послів, бо загалом іменоване Конрада ф. Гецендорфа шефом ген. штабу уважає ся поважною військвою демонстрацією на вні. Посли звернули ся до правительства із запитом з причини димісії двох військових достойників. Відповідь правительства, уділена очевидно лише приватно, звучала успокоюючо. Правительство рішучо заперечало, що би була ту звязь з заграничним положенєм і остерігало перед робленєм за далеко йдучих вєсків з сєй події.

„Neues Wiener Tagblatt“ доносить, що димісія міністра війни не була для втаємничених кругів несподіванкою, бо сє димісія вже від давна була сподіваною.

Також „Neue Freie Presse“ пригадує, що загалом ударило в очи, що по залагоді військвою реформи, два предсідники міністрів, два міністри краввої оборони, а навіть референти були відзначені цісарем, а лише міністер війни ген. Авфенберґ не одержав віякого відзначеня. Уже се вказувало, що становище ген. Авфенберґа є захитане.

Вчєрашні пополудневі дневники видять головну причину димісії ген. Авфенберґа в обсяві адміністративних справ. Авфенберґ не мав належної енергії і не поробив відповідних замовлень, потрібних для армії.

„Neues Wiener Abendblatt“ доносить, що іменоване нового шефа генерального штабу і нового міністра війни наступило на предлогу наслідника престолу. Архієпископ Франц Фердинанд був в неділю у цісаря на послуханю і на сїм послуханю наступило рішенє про зміни, які вчєра виявили ся. Мимо довершеної зміни остає дотеперішній курс в силі. Відношенє Австро-Угорщини до Росії є далеке від всякої незгоди, а лише відношенє до Сербії заострило ся.

Новий міністер війни ген. Кробатин є найпопулярнішим генералом на Угорщині, а як звєсно, бувший міністер Авфенберґ не тішив ся симпатією союму і угорської делеґації.

Будапештєнські дневники доносять, що міністер війни Авфенберґ був від довшого ча-

су в суперечности з правлячими чинниками в монархії. Майже все ставляв „votum separatum“ на радї міністрів. Супроти того було кінечною річю, що би в поважній хвилі, в якій находить ся тепер держава, находили ся на всіх становищах люди із собою згідні. Що до зміни шефа ген. штабу, то було звєсне, що свого часу Конрад ф. Гецендорф уступив лише на якийсь час, а його наслідник Шемуа був покликаний лише тимчасово, бо Конрад ніколи не втратив довіря вні у цісаря вні у престолонаслідника. Се довіре оправдав тепер зручним довершенєм місії, в якій був висланий до Букарешту. Загалом вєвняє, будапештєнська печатка видить в довершеній зміні на початкових військових становищах заповідь енергичного виступленя монархії на вні.

„Pesti Hírlap“ каже, що непевність, яка настала в господарскім житю держави, привелоє також міністерство заграничних справ і військову управу до прискореня рішеня, що би вкінці настав мир на полудни держави і що би держава не була привнеолена до приготуєнє на півночі. Ще перед зібранєм конференції амбасадорів в Лондоні пересилєнє мусить бути порішене.

Про сию постанову Австрії повідомлено всі європейські кабінети, які не перестають уділяти рад під адресу Сербії. Коли Сербія послує сєй ради, то з певністю вийде се на єї хосен, коли вні, то не остане віякого иншого як розітненє гордийского узла. Всі чинники надіють ся, що до сего не прийде. Одак на всякий случай рішенє єго не дасть на себе довго ждати.

„Mil. Corr.“ доносить, що іменоване ген. Олександра Кробатина міністром війни вже наступило. Оголошенє іменованя ще вні наступить.

Берлінська печатка прийняла уступленє ген. Шемуа і іменованє Конрада ф. Гецендорфа з великим несупокоюм. Ген. ф. Гецендорф є там звєсний як прихильник політики діла, а теперішнє єго іменованє є проявою зміни міжнародного положеня.

В четвер, 12. с. м. являть ся сербський посол у Відні Сіміч на прощальнім послуханю у цісаря. Безпосередно потім прибуде до Відня новий сербський посол Йовановіч. З єго прибутєм зачне ся нова фаза в австро-сербскім пересилєню. Йовановіча вважають спосібним дипломатом і єму припадає в участі дуже важна роля переговорів з Австро-Угорцями.

Не є ще певно — як доносить „Zeit“ — чи головні переговори будуть відбувати ся у Відні, чи в Білгороді. На всякий случай Йовановіч відіграє головну ролю в сих переговорах.

Дневник „Bohemia“ доносить з Відня, одак з застереженєм, слїдуючу відомість: Австро-угорський посол в Білгороді, Уґрон, одержав порученє, що би вні, в середу, вручив сербскому правительству ноту дуже остро зредаговану, але не маючу характеру ультімату. Нота містить питанє, в який спосіб сербське правительство наміряє погодити свою політику із становищем Австро-Угорщини. Рівночасно заявляє нота, що відєнський кабінет є зовсім певний, що Росія остане неутральною, а теперішнє пересилєнє з Сербією перейде в скорше темпо.

Урядовий дневник в Будапешті оголошує розпорядок, після якого тимчасово адержує ся видаванє паспортів особам, що належать до війська. Другий розпорядок заборонює на протяг одного року еміґрації особам, що є спосібні до військової служби.

Міжнародне положенє.

„Berl. Tagbl.“ доносить з Нью Йорку, що відєнське правительство мало заявити банкам, які беруть участь в австрійській позичці, що політичне положенє так далеко прояснило ся, що нема причини до переляку о які небудь воєнні плутанини.

Австро-угорський амбасадор в Льовдові, гр. Менсдорф, удає ся на кілька днів до Відня, що би порозуміти ся з гр. Берхтольдом що до конференції амбасадорів.

Мирові переговори між Туреччиною і балканським союзом зачнуть ся аж дня 16. с. м.

Французкий міністер-предсідник Поанка-

ре прийняв на послуханю б. предсідника сербських міністрів, який їде до Лондона на мирові переговори з Туреччиною, Новаковіча. Поанкаре в бесїді начеркнув границі, до котрих Сербія в відношеню до Австрії може йти і до яких Англія і Франція уділять єї попертя — і обстоював думку сотвореня в Альбанії самостійного князівства.

Турецкі відпоручники: Решід паша, ген. Саліг паша, Осман Назім паша, полковник Алї Рїза і секретар Решід Саффет відїхали через Констанцу до Лондона.

Предсідник грецкого кабінета Веніцелос, переїжджаючи через Бріндізі до Лондона, вислав до італійского міністра заграничних справ депешу, в якій жалує, що ізза недостачі часу не може лично відїдати Сан Джуліяна і дякує єму за єго заяву в справі островів, зложеноу в італійскім парламенті. Сан Джуліяно відповів на сию депешу, висловлюючи надію, що і в будучині все будуть лучити добрі відносини Італію з Грецією.

Сербські відпоручники на мирову конференцію вїхали вчєра до Лондона.

Румунсько-болгарські переговори.

Про місію болгарского предсідника собранія Данєва доносять урядові круги таке: Данєв конферував з предсідником кабінета і міністрами заграничних і внутрішних справ, що би поінформувати ся про бажаня Румунії, які перший раз закомуніковано Болгарії в урядовій формі. При сїм виміні думок не виявили ся засадничі труднощі. Данєв запримітив, що було би вказанє, що би переговори з Румунією розпочали ся після закінченя мира з Туреччиною, бо балканські держави приступлять до розмежованя набутих просторів. Ся предлога зустріла ся з опором румунських правлячих кругів, які замітили, що таке проволіканє переговорів не є ані вказанє, ні кінечнє, ні хосеннє, противно в інтересі обох сторін лежить, що би сї переговори розпочали ся як найскорше і ведені були рівночасно з мировими переговорами в Лондоні.

Спїр о Солунї.

„Гестія“, атенський дневник, містить лист воєнних дописців часописий „Central News“ і „Daily Telegraph“, які в хвилі капітуляції були в головній грецкій квартирі. В сїм листі сказано, що грецке військо вмащєрувало до Солуня дня 27. жовтня, дня 28. того місяця, вмащєрував сербський швадрон, а ввечер сєй днина один болгарський полковник з підфіцїром. А болгарська армія прийшла аж в понеділок 29. жовтня.

Балканські відгуки.

Вислано ще 3,000 полонників до Греції. В Солуні остало ще небагато розоружених турецких жовнірів. Після урядового грецкого звіту є вже в Греції 25,000 турецких полонників, в сїм числі 1,000 офіцїрів.

Відєнські дневники доносять, що онодї Турки мимо розєму напали на чорногорські становища під Скутарі, але мусїли цофнути ся.

Після листі оголошеної турецким міністерством війни, полягло в боях під Царгородом 3 майорів, 10 капітанів і 14 поручників і підпоручників.

Жорстокости союзних війск.

„Daily Telegraph“ оголошує депешу свого окремого дописця воєнного Дїльона, який доносить, що нечувані жорстокости, яких довершували на Турках війська союзних держав, становлять чорне пятно на чєсти тих побідних християнських війск. Особливе прямо нечувані жорстокости діяли ся в околицї Солуня. Сї подробиці не остануть тайною, бо консулі післяли про них звіт до своїх держав.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.; Парамона; римо-кат.; Сипезія. — В п'яницю: руско-кат.; Андрея ап.; римо-кат.: Луки муч.

— Вп. Членів Христ. сусп. Союзу, котрі змінили місце побуту, упрашає ся о поданє нової адреси, що би письма вислани до них не блукали і не пропадали.

— Нова австро-угорська позичка. З Відня до-

носять, що міністер скарбу умовив ся з банковим союзом, який стоїть під проводом уряду почтової каси щадничої що до затаєнєнє позички 4 1/2 прд. в скарбових бонах з речинцем сплати в півтора і двох літах в сумі 25 мільонів доларів, або округло 125 мільонів корон. В цілі переведеня сєй позички прилучили ся до союзу банкові фірми Kuhn, Loeb et Comp. і „National City Bank“ в Новім Йорці, які заступає фірма М. М. Варбург і Ска в Гамбурві. Угорський міністер скарбу Телескі заключив з тим самим союзом і на таких самих услївах умову що до позички 125 мільонів корон. Будуть єї виплачувати в золоті, що вказує на довіре заграниці до господарських відносин нашої монархії. Треба знати, що наплив золота поліпшить курс девіз і зменшить несупокій на грошевім ринку. З сєй причини також треба уважати заключенє умови що до сєй позички за вдоволяючу проляву. Вельми замітним є се, що обі половичі монархії перший раз затаєють позичку під рівними условинами сплати.

— Час вже прозріти! „Прикарпатская Русь“, „Галичанин“ і взагалі всі органи русофільської печатки не від нині ведуть хрестоносний похід проти наших інституцій „Дністра“, „Народної Торговлі“ і т. д. Кождє число сих часописий пригадує русофілам під девізію: „своє кь своєму“, що повинні асекуровати ся не в „Дністрі“, лише в чєській „Славії“, що повинні купувати в „Русскім Торговім Домі“ не в „Народній Торговлі“ і т. д. А наш „Дністер“, це й дальше красає ся етимологічною вивіскою, а „Народна Торговля“ все ще „Народная Торговля“, як за давних часів, хоч звєсно, що з сего поборщеня нема віякої користі, бо кацапи від них відсунали ся. А може історичнє сокровище?

— З сокілської організації. В найближшу неділю відбуде ся у Львові в салі „Сокола-Батька“ нарада відпоручників сїч.-сок. округів, яких є тепер 55. На порядок нарад стоять такі справи, як заложєнє краввоого Союзу руханкових і рух.-пожарничих товариств, здвиг в 1914. році і однострої. Відпоручників (послів) на кравву нараду т. зв. „Запорожську Раду“ вибрали відпоручники сокілських філій на окржних зборах. До сї зголосило ся на „З. Р.“ з 13 округів 53 послів.

— Чи др. Трильовський головою „Просвіти“? Так поміркуює собі, хто лиш пригланє ся сего річному „Українському Співаникови“ виданому Товариством „Просвіта“. Зараз на вступі (сторона 5, пісня 6) пишав ся пісенька: „який то вітер шумно грає... Ми рускі хлопї радикали“ (!) А позволте добродїї в „Просвіті“, поспитати вас: „А котрийже то з вас „хлоп радикал“? Може п. Кивелюк? Може о. совітник Лежогубський? Може о. совітник Войнаровський? Не знаємо. Бо нїоден зі згаданих добродїїв не є „хлопом“ а мабуть також і не „радикалом“, коли так, то для кого то призначена сє гарна пісенька? Сторона 8. приносить знов новий дарунок всім членам товариства „Просвіти“ себто „прапор“ „коліром увесь червоний“. Кобто тобі бодай „зелений колїр“ то можна би ще думати, що декому в голові „зелено“, але червоний колїр до чого має послужити „Просвіті“ — то се годї вже збагнути. А ще готов хто сказати, що всім винні християнські суспільники.

— Краківські Nowości illustr. ч. 49 з 7. с. м. дали фотографічну знимку погрудя пок. М. Лисенка і статежку про єго житє і композиторську діяльність. Статежка кінчить ся отсними словами: „Чим був для польської музики Моношкю, тим для Русинів є Лисенко. Він відродив музику, виврадив на нові шляхи, сотворив народну оперу і положив підвалини під нову будівлю української пісні“.

— Австро-угорський банк а „грошева“ панїна в Галичині. Австро-угорський банк перестав вже перед кількома тижнями пускати в обїг золото — за те останними днями видає коло 12 мільонів зі своїх срібних грошей. Причиною сего є ся вічим не обоснована павїка, яка вбухла у нас і у інших краях при зміні місяця з оглядом на паперові гроші. „N. fr. Presse“ доносить, що Австро-угорський банк був привнеолений в однім лише дні вислати до сего Львова — що би заспокоїти заотребованє срібла і ніклевих грошей — грошей обох тих родів за пів мільона корон.

— Сензацийна шпигунська афера. З Кракова доносять, що там арештовано онодї під замітом шпигунства Іґнаца Кунького, ученика VII. кл. гімназії в Ярославі. Кунького заманєно до Варшави і там заключено з ним умову що до веденя політичного і військового шпигун-

ства. При арештованні знайдено багато ком-
пром'яного матеріалу, між ними вказівки,
з яких видно, що мав він поручення ушкоджу-
вати військові маґазини. Особливо мав він вести
протимонархічну агітацію. В Варшаві одержав
за свою роботу 100 рублів задатку. Поліція
арештувала в Кракові також кілька осіб, що
викрали з касарні важний військовий прилад,
який вивезли імовірно до Росії. Ув'язнено 4
цивільні і військові особи.

— „Słowo polskie“ на „trzęsawisku“. Сей
всепольський орган, який ще недавно гід на-
стром варшавського прибуду Дмовського
„протвержевував“ галицьких Поляків з австро-
фільства, вигріваючи натомість польське русо-
фільство — нараз опинився на „trzęsawis-
ku“... українським. Випишує сей чесний орган
— втікаючи із соймаща з російським царем
в Спалі — горендальні річі: ось то „wszy-
scy Rusini są w gruncie rzeczy moskalofila-
mi“ (sic); „najlepiej zorganizowani ukraińcy
w Siczach — na pogłoskę o możliwości woj-
ny — wypisali się tłumnie z kadrow, aby się
nie parażić Rosyi“; „w Stanisławowskiem
chłopcy ukraińcy mówią: „Jak przyjdą Moskale
(!), bude jedna wira, ne bude lachiw, rap-
nów i żydów“ і т. д., договорюючи ся до Гер-
кулевих стовпів, що, мовляв, український уні-
верситет в Галичині буде „po paru latach
czysto ros y j s k i m (!!), przygotowującym
Galicję wschodnią do rzucenia się w objęcia
Rosyi“.

Всепольських загорільців, приміюючи в
відношенню до Українців методу провокації,
видумуючи наївно-глупі буцім то факти за-
певнюємо, що видане каміня в чужий город
для них тепер безсумнісне. Про „австрофіль-
ство“ всепольяків говорено вже не лише у
Львові... Цятейте лише.

Про настрої наших, українських мас,
про орієнтацію наших „Січій“ і „Соколів“,
української молодіжи, всіх верств та й взагалі
про становище нашого загалу по сей і той
бік кордону — пересвідчили би ся всеполь-
ські провокатори при даній нагоді.

— „День Просвіти“ у Львові. В неділю дня
8. грудня вібрано дрібними датками на дар
„Просвіти“ до 40 скарбонк разом суму
787 К 4 сот.

— Польські студенти уладили вчора віче в ра-
тушевій салі і по промові проф. Бальцера
іменем сенату львівського університету ухва-
лили дві резолюції. В першій заявили, немов
то львівський університет заснований кор.
Яном Казимиром (?) був завжди польський;
в другій, що постоять чинно в обороні
польськості університету.

— Населення Росії. Після статистичного „Річ-
ника російської держави“ за 1911. рік вино-
сило населення Росії дня 14. січня 1911. року
167,003,400 душ обох полов. На європейську
Росію припадає з сего числа 120,588,000
мешканців. Простір Росії виносить 19,155,588
квадратних верств, на одну отже квадратну
верству припадає пересічно 8.7 мешканців.
Що до густоти населення знімає Росія 12.
місце. Перше місце займає Бельгія з 273.1
мешканцями на одну квадр. верству, а остан-
не Норвегія з 8.1 мешк. Зовсім інше відно-
шенне одержимо, коли возьмемо населення ро-
сійської держави в поодиноких областях. В
європейській Росії припадає на одну квадр.
верству 28.4 мешк., а в Сибірі лише 0.8 меш-
канців. В європейській Росії і Фінляндії чи-
сло женщин перевищує мужчин; в інших
областях перевищують мужчини. І так: на
100 мужчин припадає женщин: в європейській
Росії 102.3, а в Фінляндії 101.1. Загалом од-
нак припадає в російській державі на 100
мужчин пересічно 99.6 женщин. З загального
числа 167,003,400 мешканців мешкає в містах
22,117,700 душ, се є лише 13.9 прц. Під тям
оглядом займає Росія одинадцять місце:
перше Англія, де в містах мешкає 78 прц.
загалу населення. Найбільший процент міського
населення в російській державі припадає на
Конґресівку, а по вій ідуть по черзі: Фінляндія,
середньо-азійські послисти, європейська
Росія, Кавказ і Сибір. Росіяни становлять
дві треті загалу населення, при чім найбіль-
ший їх процент припадає на західний Си-
бір (88.7 прц.), а по ній ідуть по черзі: євро-
пейська Росія (80 прц.), східний Сибір (53.9
прц.), середня Азія (8.9 прц.), Конґресівка
(6.7 прц.) і Фінляндія (0.2 прц.). Що до числа
ідуть за Росіянами турецько-татарські племена,
які становлять загалом 10.6 прц. населення
держави; дальше ідуть Поляки 5.8 прц. і Фін-

ляндці 4.5 прц. Розуміє ся, що в „статистичнім
річнику“ нема і згадки про Українців, бо Ро-
сія не признає їх естованя і зачисляє їх до
Росіян.

— Краска з арсеником. Межи шведськими
державними урядниками, які є заняті в ріж-
них бюрах в Штокгольмі і на провінції, ствер-
джено много випадків затроня арсеником.
З початком не можна було викрити причини
сего. Щойно переведене слідство виказало,
що в тих бюрах, в яких занедаждали урядники
серед об'яв затроня, помальовано в літі
стіни олійною краскою, в якій був арсеник.
Коли в зимі почали опалювати бюра, ся кра-
ска під впливом тепла попукала, а її ча-
стинки з воздухом проникали до легких. Та-
ким робом затроїли ся урядники поштового
бюра в Гетеборзі, телеграфічного бюра в Ве-
де, лісничого в Ульріцегам, бюра парламенту
в Штокгольмі і ин. Недужі урядники, коли
довідали ся про вислід слідства, виточили
державі процес о зворот страт за втрату здо-
ровля. Шведський державний скарб буде при-
неволений заплатити кількост тисяч корон.

— Париж без електричного світла. Оводі о
5. год. по полудні вибух в парискій електричній
грізній пожар, в наслідок чого кілька діль-
ниць середмістя остало без світла. На кіль-
кох лініях підземної залізничі, яка одержує
ток з сеї електричній, перервано рух. О год.
7.15 пожар уміцвлено, всяка небезпека ми-
нула.

— Гуртове затронє на весілю. По слобі, я-
кий відбув ся в Геделе, занедажало 10 осіб
серед проявів затроня. Молода супружа пара
померла, а 8 інших осіб лежать небезпечно
хорих.

— Пошести в львівській повіті. В львівській по-
віті стверджено урядово ось які пошести:
шкарлатину: в Пикуволвичах і Голоску малім;
черевний тиф: в Білці шляхецкій.

— Чума на острові Яви. Після урядових ві-
стий стверджено на Яві межі 6. а 9. листо-
падом с. р. 114 випадків смерти на чуму.

Оповідки.

— Музичне тов. ім. Миколи Лисенка уладжує
в неділю дня 15. с. м. о год. вечером в салі
„Народного Дому“ поминальний вечер при-
свячений пам'яті Миколи Лисенка. Карти
вступу продає книгарня Наук. Тов. ім. Шев-
ченка (Ринок ч. 10.).

Телеграми

з дня 11. грудня.

Відень (ТКБ). Книгиня Гогенберг при-
няла протекторат над комітетом, який збирає
складки на святотні дарунки для жовнівів
розміщених над границею

Будапешт. (ТКБ). Угорский сойм прийняв
по загальній і подрібній розправі закон про
парламентарну сторожу. Відтак вела ся дис-
кусія над етатом міністерства судівництва.

Париж. З Петербурга надійшла вість, що
царевич є вельми недужий. З сеї причини
в двірських кругах займають ся живо справою
управління престолонаслідства в Росії. Цар-
евич занедажує на геміфілію, яка викликає
часті внутрішні і вишні кровотоки. На росій-
ським дворі панує велике пригноблене. Цариця
має виїхати разом з дітьми до Гаґри на Кав-
казі, де є лагідніше підсонє. Що відносить
ся знова престолонаслідства, то найблизшим
наслідником був би брат царя, великий князь
Михайло. Сей однак мимо заборони царя за-
ключив морганатичне супруже з розведени-
цею по однім московським адвокаті і має
з нею кількоро дітей. Дальшим престолона-
слідником є великий князь Микола Мико-
лавич, оженений з дочкою чорногорского ко-
роля, і сини великого князя Сергія.

Відень (ТКБ). „Fremdenblatt“ доносить,
що в Боцен відчутю землетрасєне.

Берлін. Б. португальський король Мануїл
був ту вчора на обіді у цесаря Вільгельма.
Говорять, що він заходить ся о альбанську
корову.

Лондон. (ТКБ). Великий несупокій в по-
літичних кругах будить вічно розширяючий
ся страйк залізничих слуг. Страйкує їх тепер
около 10 тисяч. Коли страйк потреває довше,
стануть в північній Англії всі фабрики.

Уряд парохіяльний Терка (п. в місці)
пошукує зараз дяка. 463(5)

Приймає ся передплату на 1913 рік
на одинокий український ілюстрований ріль-
ничо господарський двотажневник

„Господарська часопись“

орган Краєвого Товариства господарского
„Сільский Господар“ у Львові.

Виходить кожного 10. і 25. по місяця.

Співробітниками „Господарської Часописи“
є фахові званці рільничої господарки. В „Го-
сподарській Часописі“ читачі знайдуть кори-
сні і поучачі поради, як упорядкувати, по-
ліпшити господарство і як збільшити его ви-
датність.

В „Господарській Часописі“ друкують ся
статі з обсягу ріжних галузей господарства,
а то: рільництва, садівництва, городництва,
сіножатий, пасовиск, пасічництва, хову рога-
тої худоби, безрог, дробу і т. д.

В „Господарській Часописі“ поміщує ся
кромі сего офіційальні розпорядження, відомо-
сти з діяльності Головної Ради, філій та
Кружків Товариства.

Рівняк поміщують ся приватні оголоше-
ня і анонси по ціні: 20 сот. від рядка дріб-
ним друком чотири рази ломаного; шеста
часть сторони 8 К, четверта часть 12 К, тре-
та часть сторони 15 К, половина сторони 20
К. Ціла сторона 20 К. — При більшеразовім
поміщеню оголошеня уділяє ся опуст.

Щоби оминути накопиченя роботи з по-
чатком нового року з виготовленем адрес і
т. д., просимо поспішити ся з надісланем пе-
редплати на рік 1913. — Хто надішле перед-
плату на 1913. р. перед днем 21. грудня с. р.,
сеї одержить безплатно ілюстровану книжку:
„Годівля курій“, написав Григорій Герман, в
ціні 1 К.

Передплата на рік 4 К, на півроку 2 К.
Адреса „Господарської Часописи“: Львів,
ул. Зіморевича 20. (3)

КОЛОВОРОТКИ

(візки до пряденя)
власного виробу по-
ручає перша руска фабрика: КРАЄВОГО СОЮЗА
ГОСПОДАРСКО-ТОРГОВЕЛЬНИХ СПІЛОК У ЛЬВОВІ,
ул. ЗІМОРЕВИЧА, ч. 20. — по ціні К 12 — враз
з опакованем лосо у Львові.

Коловоротки тоті можна набути також в
Складах Союзу в Перемишлі, Стрию і Коломиї
і в усіх господарско-торговельних Соїлках.
464(5)

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені гру б и м друком. Години вічні від 600 вечером до 559
рано означені підчеркнем чисел минутних.

Візит з Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12.35, 3.40, 8.22, 8.35, 2.05§, 2.45,
3.45*, 5.46†, 6.05, 7.00, 7.30, 11.10.

*) до Рипшева, §) від 15/5 до 30/9 включно
що дня. †) до Мшани.

До Підволочиска: 6.10, 10.35, §2.16, 2.27, 2.50†,
8.40, 11.13.

†) до Красного. §) від 15/5 до 30/9 вклю-
чно що дня.

До Черновца: 2.50, 6.10, 9.15, 9.37, 2.25, 3.05*,
6.28†, 7.58*, 11.00.

*) до Станіславава, †) до Коломиї. *) до
Ходорова кожного попередного дня пе-
ред неділю і святю.

До Стрия: 6.00, 7.30, 10.02 §), 1.45, 6.50, 11.25.
§) Від 16/6 до 8/9 включно лише в не-
ділю і рим.-кат святя.

До Самбора: 6.58, 9.05, 3.50, 10.56.
До Сокаля: 7.35, 2.21, 8.00, 11.35*.)

*) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8.40, 5.45.
До Підгаць: 5.55, 4.53.
До Стоянова: 7.55, 6.00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиска: 6.25, 10.55, 2.29*), 2.42,
3.07†), 9.01, 11.30.

†) до Красного. *) від 15/5 до 30/9 вклю-
чно що дня.

До Підгаць: 6.09, 1.21*), 5.15, 10.40 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише
в суботу і неділю.

До Стоянова: 8.12, 6.17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаць: 6.28, 1.40*), 5.36, 10.52 §).
*) лише до Винник. §) до Винник лише
в суботу і неділю.

Поїзд поспішній зі Львова до Підволочиска відіждє о год. 2. мін. 16 по полудні в перону
2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждє о год. 2. мін. 50 по полудні із західного
тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відіждє о годині 2. мін. 35 по полудні в перону
3 Нр. сходів III.

Львокальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6.02.

— Хто ще не має образа „Від Б. Хмель-
ницького до Києва“ зволить ласкаво поспішити
ся з замовленем, бо святя зближають ся.
Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню)
пересилка К 1.20. Відповідні рами зі склом
оправою і опакованем: салюнові К 12, дубові
і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К
20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси:
І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10,
а також „Сокол-Батько“, Львів, Руска 20. По-
лекші в сплатах.

— ВЖЕ ОТВОРЕНА —

ФАБРИКА МАСАРСКИХ ВИРОБІВ

Краєвого Союзу для збуту худоби
у ЛЬВОВІ.

Фабрика заосмотрена з найлучшої
системи електричній машини і перворяд-
ної фахові сили доставляє найліп-
шої сорти масарські виробы, зладжені
в здоровий, гігієнічний спосіб.

Щоденна точна висилка на про-
вінцію до П. Т. Крамниць і
Купців.

СКЛЕПИ у ЛЬВОВІ: Ринок ч. 10 Дім „Про-
світи“, ул. Косцюшки ч. 1 Дім „Народної
Гостиниці“.

Родимці, попрайте свій народний промисл!

Ол. Барвіньский: Значіне україн-
ско-руського наро-
ду для Австро-Угорщини (перекл. розвідки
в Oesterreichische Rundschau з 1. мая 1912)
ціна 20 сотяків. Дістати можна в книгарні
Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Лриіз до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2.22, 5.45, 7.25, 8.30, 1.10 10.05,
1.30, 2.00§, 5.40, 7.25†, 8.25, 9.50

*) в Тарнова, §) від 15/5 до 30/9 включно
щодня, †) в Мшани 15/6 до 30/9 вклю-
чно щодня.

З Підволочиска: 7.20, 11.30, 1.50 §), 2.15, 5.30
10.30, 10.48†).

†) в Красного, §) від 15/5 до 30/9 вклю-
чно щодня.

З Черновца: 12.05, 5.15 §), 5.45†), 7.40, 10.25*),
1.55, 5.52, 6.26, 9.34

*) зі Станіславава, †) в Коломиї, §) в Хо-
дорова кожного слідуючого дня по не-
ділі і святі.

Зі Стрия: 7.28, 11.40, 4.25, 6.45, 10.19 §, 11.00
§) від 16/6 до 8/9 включно лише в неділі
і римо-кат. святя.

З Самбора: 7.50, 9.55, 2.10, 8.30
Зі Сокаля: 7.10, 1.25, 7.57

З Яворова: 8.12, 4.20
З Підгаць: 11.10, 10.20
Зі Стоянова: 10.01, 6.30

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиска: 7.01, 11.11 1.3.*), 2.00, 5.10
10.12, 10.31†)

†) в Красного, *) від 15/5 до 30/9 вклю-
чно щодня.

З Підгаць: 7.26*) 10.49, 6.29*) 10.01, 12.00§)
*) в Винник, §) в Винник лише в суботу
і неділю.

Зі Стоянова: 9.21, 6.11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаць: 7.08*), 10.31, 6.11*), 9.41, 11.43§)
*) в Винник, §) в Винник в суботу і не

в суботу і неділю.

Поїзд поспішній зі Львова до Підволочиска відіждє о год. 2. мін. 16 по полудні в перону
2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждє о год. 2. мін. 50 по полудні із західного
тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відіждє о годині 2. мін. 35 по полудні в перону
3 Нр. сходів III.

З друкарні В. А. Шейковского у Львові

